

Liberec, 4. 10. 2004

Vážený pane Schambergere,

k napsání toho dopisu nás přiměla Vaše nabídka na zhotovení a hosting webových stránek. Naše škola (Gymnázium F. X. Šaldy) již webové stránky má, přesto jsme se s profesionálním zájmem podívali na ony dvě adresy, které ve Vašem letáku uvádíte. Předpokládali jsme, že by tyto dvě adresy měly být chápány jako vzorové ukázky Vaší nabídky. O profesionálním zájmu hovoříme proto, protože jsme podepsáni pod současnou prezentací Gymnázia F. X. Šaldy na internetu. Matěj Humpál je tvůrcem webových stránek a Ondřej Nešpor se stará o technické zázemí.

Jako první jsme se chtěli podívat na web **www.skolanehvizdy.cz**. Bohužel jsme na našem monitoru ani po dlouhém čekání neviděli zhola nic. Letmým pohledem do zdrojového kódu jsme odhalili příčinu: z hlavní stránky přesměrováváte pomocí VBScriptu. Nechápeme proč nepoužijete hlavičky v PHP, ale budiž. VBScript je ovšem tím nejhorším řešením, které jste si mohl vybrat. VB skripty totiž podporuje pouze IE. Nu a my používáme FireFox. Takže jsme si žádanou adresu zkopírovali do schránky, vložili ji do adresního řádku FireFoxu a jali se prozkoumávat onu vzorovou prezentaci.

Ke grafické stránce se nebudeme příliš vyjadřovat, protože z Vašich ostatních webů, které jsou evidentně postaveny na tom samém redakčním systému, je zřejmé, že určité změny designu jsou možné.

Pohledem do zdrojového kódu jsme zjistili, že se zřejmě nejedná o webovou stránku. Webová stránka je dokument psaný jazykem HTML nebo ještě lépe XHTML, což ovšem Váš výtvar jaksi není. Nejen, že zdrojový kód neobsahuje DOCTYPE, kde byste uvedl, podle jaké normy byl web psán, on hlavně není validní ani podle HTML 4.0 Transitional, což je nejbenevolentnější současně používaná norma, přesněji řečeno, validátor W3C hlásí na úvodní stránce 170 chyb, což je při cca 800 řádkách slušné skóre. Ono ani není divu, když uvážíme, že layout webu je vytvořen v MS FrontPage. Opět jsme narazili na VBScript, takže jsme bohužel byli ochuzeni o aktuální čas. Naštěstí se nám neustále zobrazuje v Taskbaru.

Dále nám není jasné, z jakého důvodu používáte externí stylesheet a atribut style zároveň. A že by konstrukce

```
BORDER-RIGHT: #000000 1px solid; BORDER-TOP: #000000 1px solid;  
BORDER-LEFT: #000000 1px solid; BORDER-BOTTOM: #000000 1px solid;
```

šla nahradit pouhým

```
border: 1px solid #000;
```

to snad nemusíme připomínat.

Na podobné úrovni je celý zdrojový kód stránky. Hodnoty atributů se píší do uvozovek, jestli chcete tagy nutně psát velkými písmeny, jak je libo (kdo chce kam...), ale bylo by hezké, kdybyste tak činil všude, a to samé platí i pro CSS. Definovat pěti odstavcům pod sebou stejný atribut style místo vytvoření jedné CSS třídy je už spíš k pláči než k smíchu. A tak dále. Layout je řešen tabulkami; na internetu již bylo napsáno mnoho pojednání o tom, proč tabulky nepoužívat (je to jeden z důvodů rostoucí velikosti zdrojového kódu jak je popsáno výše), META tagy na stránkách nejsou, zrovna tak jako sebemenší náznaky SEO nebo přístupnosti.

Příklad: PHD Webpage Size Checker udává, že Vaše úvodní stránka (HTML i s obrázky) zabírá 315 kB. Přitom na HTML tagy připadá přes 80% velikosti zdrojového kódu. Zobrazení celé takové stránky běžnému uživateli trvá přibližně 15 vteřin. Kdyby byl kód stránek na současné úrovni (a nevypadal jako z roku 1998), kdybyste stránku napsal pěkně strukturovanou a kdybyste striktně oddělil obsah od grafiky, mohla mít ne 315 kB, ale klidně 150 kB. O přehlednosti nemluvě.

Hřebíkem do rakve použitelnosti tohoto webu je to, že nutíte uživatele stahovat s každou stránkou 15 kB kódu jen kvůli tomu, aby se mu zobrazila tak zbytečná informace, jako kdo má ten určitý den svátek. Když už se bez toho neobejdete, dejte ten kód proboha alespoň do externího souboru, který bude mít uživatel v cachi.

Chtít po Vás dodržování tak elementárních sémantických pravidel, jako že pro nadpisy jsou tagy h1 – h6 a že každý odkaz musí mít atribut title a každý obrázek atribut alt, se nám zdá, vzhledem k celkové kvalitě kódu, zbytečné.

Třešničkou je řádek 775 úvodní stránky. Zkoušeli jsme to na pěti počítačích, ale ani na jednom jsme soubor

```
C:/Dokumenty/My%20Webs%20notebook/stribrna/pocet%20navstevniku
```

nenalezli.

Stručně řečeno, tento web nás příliš neoslovil.

Trochu odbočíme – předpokládáme, že jste v kontaktu s vedením této školy. Zeptejte se, prosíme, jestli si myslí, že je dobrý nápad, uvádět na webu rodná čísla jejich bývalých studentů.

S nadějí jsme se tedy šli podívat na webovou prezentaci druhé školy na adrese **www.zsemice.cz**. Příjemně nás překvapilo, že jsme nebyli nuceni nahlížet do zdrojového kódu stránek, abychom se vůbec někam dostali. Na mysl se nám však drala jiná myšlenka. Máte nějaký rozumný důvod pro to, abyste dával na web text ve formě obrázků? Konkrétně máme na mysli nadpisu a menu.

Při použití normy HTML 4.0 Transitional (v přítomnost DOCTYPE jsme ani nedoufali) hlásí validátor 46 chyb, což je oproti předchozímu webu jistý pokrok. Zdrojový kód je však na stejné „úrovni“.

Zde jste na externí stylesheet rezignoval zcela a když jsme se podívali na zdrojový kód menu v editoru, který nezalamuje řádky, pokoušely se o nás mrákoty.

Kvitujeme to, že již píšete všechny tagy malými písmeny. Jedinou výjimkou je opět oněch 15 kB JavaScriptu, čehož důvod bude zcela jistě schránka Windows.

Kliknuli jsme na obrázek s nápisem „naše škola“ a mírně nás překvapilo, že se menu náhle ocitlo zcela u pravého roku obrazovky. Vespod stránky se nachází odkaz na její začátek. To chválíme. Ovšem docílit přechodu na začátek stránky jejím reloadem je... no... řekněme nezvyklé. Přesné znění onoho odkazu je „Û začátek stránky Û“. Nevíme, jak je to ve Vašem případě, ale nám písmeno „Û“ (ve francouzštině „u s tupým přízvukem“) jaksi neevokuje odkaz a odkaz na začátek stránky už vůbec ne. Co se tohoto odkazu týče, ve zdrojovém kódu jeho 19 písmen zabírá nepochopitelných 711 bajtů.

```
<span style="mso-char-type: symbol; mso-symbol-font-family: Wingdings; font-family: Wingdings; mso-ascii-font-family: Times New Roman; mso-fareast-font-family: Times New Roman; mso-hansi-font-family: Times New Roman; mso-bidi-font-family: Times New Roman; mso-ansi-language: CS; mso-fareast-language: CS; mso-bidi-language: AR-SA">&Ugrave;</span> začátek stránky <span style="mso-char-type: symbol; mso-symbol-font-family: Wingdings; font-family: Wingdings; mso-ascii-font-family: Times New Roman; mso-fareast-font-family: Times New Roman; mso-hansi-font-family: Times New Roman; mso-bidi-font-family: Times New Roman; mso-ansi-language: CS; mso-fareast-language: CS; mso-bidi-language: AR-SA">&Ugrave;</span>
```

Máte k tomu nějaký konkrétní důvod?

Sémantika webu je na ještě horší úrovni než byla u minulého a s tím souvisí i nulová přístupnost webu.

První web působí dojmem jakéhosi redakčního systému, druhá stránka je statická. V druhém případě nás nenapadl jediný důvod, proč si nechat stránky udělat od Vás, protože podobné cosi dokáže s pomocí MS FrontPage skutečně každý.

Vřele bychom Vám doporučovali seznámit se s moderními technologiemi (CSS 2.1, XHTML 1.0), zjistit si nějakou teorii o přístupnosti, struktuře a SEO stránek a hlavně odinstalovat FrontPage a začít dělat rozumně vypadající přístupné strukturované validní stránky. Budete-li psát slušně strukturovaný kód, nemusíte se ani v Poznámkovém bloku obávat toho, že se v kódu ztratíte.

Jak jste již jistě pochopil, o stránky vytvořené od Vás, skutečně nemáme zájem, protože to, co jsme našli na obou adresách, dokáže průměrný student kvarty našeho gymnázia.

Co se hostingu stránek týče, na **pipni.cz** jsou na internetu poměrně slušné reference. Obáváme se však, že jsme schopni se o naše stránky postarat sami. Máme

vlastní doménu a hlavně dva servery, na kterých je umístěn hlavní web školy a cca dalších 30 webů, z nichž některé běží na doménách 3. řádu (třídní stránky, stránky předmětových komisí, tematické plány, inventarizace školy, webová rozhraní MySQL a FireBirdu, školní fotogalerie, osobní stránky studentů a profesorů, weblogy studentů a mnoho dalších). Kromě toho občas potřebujeme hlubší zásah do systému. Třeba nainstalovat novou verzi Apache/MySQL/PHP/cokoli. V poslední době se objevilo přání nainstalovat Tomcat a umožnit tak používání Java-servletů. S tím jsme neměli problém. To by se u vzdáleného hostingu řešilo těžko. Kromě toho na našich serverech běží i dvě databáze MŠMT, a k těm potřebujeme fyzický přístup 24/7.

Jen tak mimochodem, všechny weby uložené na našich serverech v tuto chvíli zabírají 8 603 132 828 bajtů (8,5 GB) plus cca 74 MB v 54 databázích MySQL a něco maličko ve FireBirdu. Náš měsíční traffic (pouze port 80) je kolem 8,5 GB...

Předchozí text je jen lehkým náhledem webdesignera a webkodéra do Vašich stránek. Potřeba napsat tento dopis vznikla proto, že nám připadá jako drzost něco takového vůbec komukoli nabízet, například školám, které web (a v mnoha případech velmi slušný) mají. Ve Vašich prospektech píšete: „...nejste spokojeni s jejich úrovní, zdarma Vám je přepracujeme dle Vašich požadavků a nápadů...“ Zajímalo by nás, co byste dělal, kdyby klientovy požadavky byly právě CSS, strukturovaný kód, validita, malá náročnost na traffic (objem přenesených dat), SEO. Nabízet v dnešní době stránky podobné těm Vaším je opravdu (a to hlavně vůči ostatním webdesignerům) do nebe volající. Kdybyste alespoň věnoval větší pozornost výběru případných klientů a nenosil dříví do lesa rozesíláním dopisů školám, které již solidní web mají.

Snad jsme se Vás naší kritikou příliš nedotkli, ale „profesionální internetové stránky“ vypadají skutečně jinak. Doufáme, že s Vaší nabídkou narazíte na co nejvíce správců sítí, kteří webu a webovým technologiím alespoň trochu rozumí.

S pozdravem

Matěj Humpál
webmaster www.gfxs.cz
<http://finwe.gfxs.cz>
finwe@gfxs.cz

Ondřej Nešpor
webmaster a správce webového serveru
<http://andrew.gfxs.cz>
ondrej.nespor@centrum.cz